

▶ EditorialDIARI DE VILANOVA I ASSOCIACIÓ CATALANA DE LA
PREMSA COMARCAL

La Premsa Comarcal catalana subscriu l'editorial conjunt dels diaris del Principat en defensa de l'Estatut

La publicació conjunta d'aquest editorial és una iniciativa inèdita que vol posar de relleu el malestar per la que sembla que serà una imminent sentència molt desfavorable del Tribunal Constitucional espanyol contra l'Estatut avui en vigor. Afirmem plegats que **hi ha en joc els pactes profunds que han fet possible els trenta anys més virtuoses de la història d'Espanya** i lamentem, com a col·lectiu, que, una vegada més, els diaris del país hagin oblidat la Premsa Comarcal a l'hora de pactar la publicació conjunta de l'editorial.

Prop d'un milió de lectors i el lideratge en audiència a 38 de les 41 comarques catalanes mereixen més consideració. Però som al costat del país, que és per damunt de tot. Aquest editorial conjunt diu:

Després de gairebé tres anys de lenta deliberació i de contínues maniobres tàctiques que han malmès la seva cohesió i han erosionat el seu prestigi, el Tribunal Constitucional pot estar a punt d'emetre sentència sobre l'Estatut de Catalunya, promulgat el 20 de juliol del 2006 pel cap de l'Estat, el rei Joan Carles, amb el següent encapçalament: Sapigüeu: que les Corts Generals han aprovat, els ciutadans de Catalunya han ratificat en referèndum i Jo vinc a sancionar la llei orgànica següent. Serà la primera vegada des de la restauració democràtica de 1977 que l'alt tribunal es pronuncia sobre una llei fonamental ratificada pels electors. L'expectació és alta.

L'expectació és alta i la inquietud no és escassa davant l'evidència que el Tribunal Constitucional ha estat empès pels esdeveniments a actuar com una quarta Cambra, confrontada amb el Parlament de Catalunya, les Corts Generals i la voluntat ciutadana lliurement expressada a les urnes. Repetim, es tracta d'una situació inèdita en democràcia. Hi ha, no obstant això, més motius de preocupació. Dels 12 ma-

gistrats que componen el tribunal, només 10 podran emetre sentència, ja que un (Pablo Pérez Tremps) està recusat després d'una espessa maniobra clarament orientada a modificar els equilibris del debat, i un altre (Roberto García-Calvo) ha mort. Dels 10 jutges amb dret a vot, quatre continuen en el càrrec després del venciment del seu mandat, com a conseqüència del sòrdid desacord entre el Govern i l'oposició sobre la renovació d'un organisme definit recentment per José Luis Rodríguez Zapatero com el «cor de la democràcia». Un cor amb les vàlvules obturades, ja que només la meitat dels seus integrants estan avui lliures de contratemps o de prorroga. Aquesta és la cort de cassació que està a punt de decidir sobre l'Estatut de Catalunya. Per respecte al tribunal —un respecte sens dubte superior al que en diverses ocasions aquest s'ha mostrat a si mateix—, no farem més al·lusió a les causes del retard de la sentència.

Avenç o retrocés

La definició de Catalunya com a nació al preàmbul de l'Estatut, amb la consegüent emanació de símbols nacionals (que potser no reconeix la Constitució, al seu article 2, una Espanya integrada per regions i nacionalitats?); el dret i el deure de conèixer la llengua catalana; l'articulació del Poder Judicial a Catalunya, i les relacions entre l'Estat i la Generalitat són, entre d'altres, els punts de fricció més evidents del debat, d'acord amb les seves versions, ja que una part significativa del tribunal sembla que està optant per posicions irreductibles. Hi ha qui torna a somiar amb cirurgies de ferro que tallin de soca-rel·la la complexitat espanyola. Aquesta podria ser, lamentablement, la pedra de toc de la sentència.

No ens confonguem, el dilema real és avenç o retrocés; acceptació de la maduresa democràtica d'una Espanya plural, o el seu bloqueig. No només estan en joc aquest o aquell article, està en joc la mateixa dinàmica

constitucional: l'esperit de 1977, que va fer possible la pacífica transició. Hi ha motius seriosos per a la preocupació, ja que podria estar madurant una maniobra per transformar la sentència sobre l'Estatut en un verdader tancament amb pany i forrellat institucional. Un enroc contrari a la virtut màxima de la Constitució, que no és sinó el seu caràcter obert i integrador. El Tribunal Constitucional, per tant, no decidirà únicament sobre el plet interposat pel Partit Popular contra una llei orgànica de l'Estat (un PP que ara es reaproxima a la societat catalana amb discursos constructius i actituds afalagadores).

Els pactes obliguen

L'alt tribunal decidirà sobre la dimensió real del marc de convivència espanyol, és a dir, sobre el més important llegat que els ciutadans que van viure i van protagonitzar el canvi de règim a finals dels anys 70 transmetran a les joves generacions, educades en llibertat, plenament inserides en la complexa supranacionalitat europea i confrontades als reptes d'una globalització que relativitza les costures més rígides del vell Estat nació. Estan en joc els pactes profunds que han fet possible els 30 anys més virtuoses de la història d'Espanya. I arribats a aquest punt és imprescindible recordar un dels principis vertebradors del nostre sistema jurídic, d'arrel romana: Pacta sunt servanda. Allò pactat obliga. Hi ha preocupació a Catalunya i cal que tot Espanya ho sàpiga. Hi ha alguna cosa més que preocupació. Hi ha un creixent atipament per haver de suportar la mirada irada dels que continuen percehent la identitat catalana (institucions, estructura econòmica, idioma i tradició cultural) com el defecte de fabricació que impedeix a Espanya assolir una somiada i impossible uniformitat. Els catalans paguen els seus impostos (sense privilegi foral); contribueixen amb el seu esforç a la transferència de rendes a l'Espanya més pobre;

afronten la internacionalització econòmica sense els quantiosos beneficis de la capitalitat de l'Estat; parlen una llengua amb més marge demogràfic que el de diversos idiomes oficials a la Unió Europea, una llengua que, en lloc de ser estimada, resulta sotmesa tantes vegades a un obsessiu escrutini per part de l'espanyolisme oficial, i acaten les lleis, per descomptat, sense renunciar a la seva pacífica i provada capacitat d'aguant cívica. Aquests dies, els catalans pensen, sobretot, en la seva dignitat; convé que se sàpiga.

Som en vigílies d'una resolució molt important. Esperem que el Constitucional decideixi atenent les circumstàncies específiques de l'assumpte que té entre mans —que no és sinó la demanda de millora de l'autogovern d'un vell poble europeu—, recordant que no existeix la justícia absoluta, sinó només la justícia del cas concret, raó per la qual la virtut jurídica per excel·lència és la prudència. Tornem a recordar-ho: l'Estatut és fruit d'un doble pacte polític sotmès a referèndum.

Solidaritat catalana

Que ningú es confongui, ni malinterpreti les inevitables contradiccions de la Catalunya actual. Que ningú erri el diagnòstic, per molts que siguin els problemes, les desafeccions i les contrarietats. No som davant d'una societat feble, postrada i disposada a assistir impassible al deteriorament de la seva dignitat. No desitgem pressuposar un desenllaç negatiu i confiem en la probitat dels jutges, però ningú que conegui Catalunya posarà en dubte que el reconeixement de la identitat, la millora de l'autogovern, l'obtenció d'un finançament just i un salt qualitatiu en la gestió de les infraestructures són i continuaran sent reclamacions tenaçment plantejades amb un amplíssim suport polític i social. Si és necessari, la solidaritat catalana tornarà a articular la legítima resposta d'una societat responsable.

▶ Si sou servits

LLUÍS GUXENS I GALOFRÉ

Ciutadans i... ciutadans

El senyor Albert Einstein va ser un científic extraordinari que va dur sota el braç uns avenços significatius per a la humanitat. Va ser un científic extraordinari i una persona amb una masculinitat masculista. Va fer subscriure un document a la seva esposa, també científica, pel qual es comprometia a no disputar el protagonisme del marit ni l'autoria dels estudis que, malgrat que han estat atribuïts a Einstein, van ser fruit dels treballs d'ella o d'ambdós.

A l'esposa, sense anar més enllà, se li atribueix una aportació semblant a la d'Einstein en l'elaboració de la teoria de la relativitat. Tant és així que en el conveni de divorci, el sr. Einstein es va comprometre que, si li concedien el Premi Nobel, el seu import el cediria a la seva esposa. Cosa que va fer el 1922. La seva muller es deia Mileva Maric.

A veure si ho podem dir més gràficament: si Einstein hagués dut faldilles i Maric pantalons, avui la teoria de la relativitat s'atribuiria a Maric, no en tinguin cap dubte. Risible, però és així.

En aquesta línia, es diu que tres físiques, una química i una metgessa han fet el treball pel qual s'han concedit els corresponents Premis Nobel a tres col·legues de l'equip on treballaven, sense que

elles constessin enlloc.

La immensa majoria de medicaments s'asaguen en animalets abans de comercialitzar-los i posar-los a l'abast d'apotecaris i públic en general. Amb un petit matís: en moltes ocasions, les proves es fan sobre animals mascles, amb la qual cosa no se sap la totalitat d'efectes secundaris que poden tenir sobre les dones, amb una natura diferent de la dels homes. Moltes dones van participar en la preparació de la Revolució francesa i van ser elements decisius en el seu triomf. Quan s'anava imposant el nou ordre, van recordar les seves reivindicacions: que la llibertat, la igualtat i la fraternitat havia de tenir una projecció en matèria de gènere. És a dir, la dona i l'home havien de ser iguals en drets i deures.

Els capitosts principals del nou règim (tots homes) van adduir un prudent ajornament d'aquesta revolució davant d'altres prioritats més peremptòries. L'ajornament encara continua i la vindicació és en una llista d'espera secular. Una de les dones que més fermament va exigir el respecte als drets de les dones, la senyora Olímpie de Gouges, qui va propiciar la Declaració de Drets de la Dona i de la Ciutadana, va acabar amb el seu cap

rodolant per efecte de la guillotina i deixà una altra revolució pendent, hom no sap ben bé de què. Tot això no surt als llibres d'història a l'ús perquè és sabut que la història l'escriuen els vencedors. Però els vencedors homes.

A Itàlia, un metge d'un hospital públic ha tingut una pensada d'una audàcia d'ase d'estable. Com que l'ablació de les dones —eufemisme per no parlar directament de la mutilació genital femenina— es feia en condicions poc higièniques i perilloses per a la salut, es tractaria de practicar-la igualment però en termes d'una asèpsia mèdica impol·luta.

El cas és que es va consultar la direcció del centre sanitari i va dir que sí, senyor. En acabat es va contactar amb persones representatives de diverses comunitats migrades i també ho van veure de bon ull. Els locals havien trobat escaient la solució en nom del respecte a la singularitat de la idiosincrasia africana i a la multiculturalitat. Passava que totes les persones consultades eren homes.

La primera dona a qui li van fer arribar la idea els va fúmer escales avall —metafòricament parlant—, en nom de la decència i del sentit comú. I d'aquella llei no escrita, antiquíssima, que diu que no deixis decidir la teva vida pels altres.

Són els antecedents, desconjuntats, desenquadernats si vostès volen, que m'eren d'interès per

arribar fins on volia arribar. Que és aquí: he llegit aquests dies la presa de possessió del Consell de Garanties Estatutàries, aquest organisme que, segons com es giri la truita al Constitucional, potser no tindrà cap feina. Però això és una altra qüestió. He vist la fotografia de les nou persones togades que en formaran part. Vuit són homes. I una dona. Vuit a una. Aquesta és la perspectiva de gènere que el nostre Govern i el nostre Parlament han projectat en la designació d'aquest alt Tribunal. No es pensin, el Consell Consultiu anterior no havia tingut mai cap dona. I el Tribunal Constitucional actual és format per nou homes, dues dones i un difunt, extrem aquest darrer que li dona un tret funest i rocambolesc, de sàinet.

Amb aquesta designació no s'ha fet un acte de masclisme. S'ha dit: senyores i senyors, ciutadans i ciutadanes, mirin, en els set milions de persones de la nació hem trobat vuit homes preparats per jutjar les qüestions més abstruses de l'aplicació de les normes. Hem trobat vuit homes... i una dona. No, no és un acte de masclisme. Al l'any nou del segle XXI, és un atemptat a la intel·ligència del país. I una puntada de peu al principi d'igualtat, que deixa en una pura retòrica totes les declaracions d'objectiu igualitari home-dona que, ara i adés, es fan i es desfan des de les distintes administracions, governs i autoritats altres.